

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра теорії та історії світової літератури

КУРСОВА РОБОТА

з історії зарубіжної літератури

на тему:

«Візуальність письма Гі де Мопассана»

Студентки III курсу групи Млф 08-20
напряму підготовки романська філологія
спеціальності французька мова та друга іноземна мова (переклад включно)

Корват Д. А.

Керівник доктор філологічних наук, доцент : Павленко Ю.Ю.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ЄКТС _____

Члени комісії _____

Київ – 2023 рік

Зміст

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТВОРЧІСТЬ ГІ ДЕ МОПАССАНА В КОЛІ АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ СУЧАСНОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА.....	7
1.1 Гі де Мопассан: натураліст чи реаліст.....	7
1.2 Культурно-історичний код творів Гі де Мопассана.....	8
Висновки до Розділу I.....	11
РОЗДІЛ II. ХУДОЖНЯ СВОЄРІДНІСТЬ ВІЗУАЛЬНОГО ПИСЬМА У ТВОРАХ «МИЛИЙ ДРУГ» ТА «НА ВОДІ».....	13
2.1 Герої роману «Милий друг» як антропологічне дзеркало другої половини ХІХ ст.....	15
2.2 Художня образність роману « Милий друг».....	20
2.3 Стилiстичні особливості художнього простору «На воді».....	17
2.4 Візуальність твору «На воді» Гі де Мопассана у контексті поетики імпресіонізму.....	19
Висновки до Розділу II.....	20
ВИСНОВКИ.....	21
LE RÉSUMÉ.....	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	23

ВСТУП

Творчість Гі де Мопассана неодноразово ставала об'єктом аналізу багатьох ґрунтовних наукових студій, але не зникає потреба в переречити і в відкритті нових підходів до аналізу його творчості.

Вибір теми для курсової в моєму випадку не випадковий, позаяк моє знайомство з творчістю Мопассана відбулось ще у шкільні роки, коли я читала його новели на уроках математики чи фізики. Вже не згадаю скільки разів нервово закривала та знов відкривала його книжку. В більш юному віці я зовсім не зрозуміла ані текстового повідомлення, ані поезики - книжка викликала лише обурення і нерозуміння. Тепер я розумію, що філологічна освіта надає ключі до аналізу та відкриття естетичної вартості тексту, а також розкриває літературу як антропологічну лабораторію.

Літературні дослідження відіграють важливу роль у розвитку науки про літературу, аналізу творчості письменників та розумінні літературних творів. Одним із найцікавіших письменників ХІХ століття, який заслуговує на пильну увагу є Гі де Мопассан. Він став відомим завдяки своїм реалістичним оповіданням, які були зосереджені на показі психологічних аспектів людської природи та зображенні соціальних проблем. Однак, наші знання про творчість Мопассана не є повними і потребують додаткового аналізу.

У рамках сучасних літературних досліджень використовується концепція універсального Мімезису 3, запропонована французьким літературним критиком Полем Рікером. Згідно з цією концепцією, література має на меті відображення світу, але не так, як він є насправді, а яким ми, читачі, його уявляємо. Таким чином, література є засобом зображення інших світів, які можуть бути ідентичними або відмінними від реального світу.

У творчості Мопассана також можна спостерігати феномен Мімезису 3. Він створював своїх героїв, які здається, повністю відповідають стереотипним образам суспільства. Однак, водночас, вони є більш складними, ніж це може здатися на перший погляд, тому що вони відображають різні сторони людської природи та суспільних відносин.

Актуальність дослідження полягає в тому що, не зважаючи на відносно довгу історію дослідження творчості Мопассана, потреба в нових аналізах є все ще великою. Особливо важливо досліджувати його твори з використанням сучасних концепцій. Змінюється час, змінюються координати культурно-історичної епохи. Відповідно цей об'єктивний процес ми спостерігаємо в наш час, уже майже посередині XXI століття і ці всі зміни диктують перепрочитання творчості Мопассана. Отже, про саму ідею закінчення дослідження творчості класика літератури взагалі не може йтися, тому що нові реалії дійсності диктують нові підходи до аналізу, породжують новий антропологічний запит до класики літератури, зокрема і до письма Гі де Мопассана.

Темою роботи виступає візуальність письма Гі де Мопассана.

Об'єктом дослідження даної роботи виступають роман «Милий друг», та нарис «На воді».

Предметом виступає поетика візуального письма в романі «Милий друг» та нарисова проза «На воді».

Мета роботи полягає в розкритті художніх особливостей візуального письма в романі «Милий друг» та нарис «На воді».

Поставлена мета, об'єкт та предмет даного дослідження потребує реалізації таких завдань:

1. визначити чи є Гі де Мопассан натуралістом чи реалістом;

2. висвітлити культурно-історичний код творів Гі де Мопассана;
3. розкрити характери героїв роману «Милий друг» як прояв антропологічного дзеркала французького суспільства в період кінця XIX століття;
4. проаналізувати образність роману «Милий друг»;
5. окреслити художні особливості нарису Мопассана у творі «На воді»;
6. розкрити візуальність твору «На воді» Мопассана у контексті поетики імпресіонізму.

Новизна дослідження зумовлена недостатньою кількістю праць вітчизняних літературознавців, присвячених темі візуального письма у творчості Гійома де Мопассана. Тож, дана праця покликана заповнити білу пляму сучасної вітчизняної науки про літературу. В зарубіжному літературознавстві наукова література про візуальне письмо досить багата, але водночас дана тема порушується мимохідь і стисло

Теоретичною основою дослідження стали праці з історії літератури (Мансіла П. «Аналіз образу Жоржа Дюруа як представника суспільства XIX століття в романі Гі де Мопассана «Милий друг» [13], Дін П. «Нація та нарація в спортивних трансляціях: приклад кінних перегонів у колоніальному Алжирі [4], Фрієрсон В. «Англійська полеміка щодо реалізму в художній літературі» [10] і оригінали творів Мопассана «На воді»[2], «Милий друг»[3]. Теоретичні позиції літературознавців, що займаються проблематикою творчості Мопассана (Сабеюк Бербуе К. [16], роботи Мура К. [15],[14]), дозволили порівняти та проаналізувати різні підходи до аналізу візуального письма.

Методи дослідження: у дослідженні використовується історико-культурний, структурний метод, а також компаративний з елементами лінгво-когнітивного аналізу

Теоретична цінність даного дослідження полягає у розкритті специфіки художніх особливостей та у теоретичному обґрунтуванні явища візуального письма на матеріалі творчості Гі де Моппасана.

Практичне значення роботи полягає у тому, що отримані результати можуть бути використані у навчальних курсах, предмет яких корелює з історією французької літератури, творчістю Гі де Мопассана, а також темами художньої своєрідності візуального письма.

Структуру даної праці зумовили реалізація поставленої мети та завдань. Робота складається зі вступу, 2 розділів, висновків, резюме французькою мовою та списку використаних джерел, що налічує 20 позиції, 19 з яких іноземними мовами. Перший розділ «Творчість Гі де Мопассана в колі актуальних питань сучасного літературознавства» складається з 2 підпунктів, що присвячені дослідженням творчістю Гійома де Мопассана готичного роману. Другий розділ дослідження налічує 4 підрозділи, в яких розкривається художня особливість візуального письма та виділяються основні положення стильових особливостей на матеріалі творів Мопассана «Милий Друг» та «На воді». Висновки містять результати проведеного дослідження, що проектують перспективу подальших студій в руслі інтерпретації візуального письма.

РОЗДІЛ I. ТВОРЧІСТЬ ГІ ДЕ МОПАССАНА В КОЛІ АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ СУЧАСНОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

1.1 Гі де Мопассан: натураліст чи реаліст

Гі де Мопассан був відомим французьким письменником другої половини XIX століття, якого часто вважають майстром оповідань і реалізму. Однак у його творчості також присутні натуралістичні елементи, відмінність, яка викликає дискусію серед літературних критиків. Розглянемо характерні риси реалізму і натуралізму та те, як вони відображені у творчості Мопассана.

Реалізм - літературна течія, що виникла у Франції в XIX столітті. Був'є дає визначення реалізму як : «Точне відтворення всіх аспектів дійсності, безособовість автора, загальне співчуття, точніше відсутність упереджених ідей щодо всієї теми твору, прагнення до правди та простоти, майже науковий підхід до вивчення навколишньої дійсності». «Невиразність щодо будь-якої деформації чи навіть творчих потуг до балетризації подій» [20, с. 14] Письменники-реалісти прагнули точно зобразити світ, у якому вони жили, зосереджуючись на більш приземлених аспектах повсякденного життя. Вони бажали описати соціальний, економічний та політичний стан суспільства свого часу. Представники цього літературного напрямку були відомі своєю увагою до конкретних деталей, об'єктивним зображенням життя та простим, прямим стилем оповіді.

Мопассана часто асоціюють із реалістичним рухом через його точне та об'єктивне зображення повсякденного життя французького суспільства своєї епохи. Він найбільш відомий своїми оповіданнями, які часто мають простий сюжет, реалістичних героїв і дивовижний фінал. Наприклад, у «Boule de Suif» Мопассан описує подорож на диліжансі групи мандрівників під час франко-прусської війни 1870 року. Він зображує різні соціальні класи, ставлення героїв до війни та їх взаємодію один з одним та пошуки вирішення проблем, що стають на їхньому

шляху. Це яскравий приклад реалістичного відображення соціальних, економічних і політичних умов тогочасного суспільства.

Однак деякі елементи творчості Мопассана також відображають теми, більш характерні для натуралізму. Натуралізм - це літературна течія, яка виникла у Франції в 1860-х роках. Письменники-натуралісти прагнули вивчати людську поведінку за допомогою науки, психології та об'єктивного спостереження навколишнього середовища. Вони досліджували складні відносини між людьми та силами навколо них, включаючи фізичне та соціальне середовище, в якому вони діють. Письменники-натуралісти також були відомі своїм необробленим зображенням людського життя, яке часто вважалося шокуючим і провокаційним.[10, с. 547].

У своїй творчості Мопассан досліджує людську психологію, стосунки та вплив середовища на поведінку людини. У романі «Життя», наприклад, він розповідає історію Жанни, молодої дівчини, яка виростає в маленькому містечку в Нормандії та мріє про життя, сповнене пристрасті та пригод. Однак її буття виявляється досить одноманітним, без радості та кохання. Вона виходить заміж за чоловіка, який виявився жорстоким п'яницею, і врешті-решт помирає на самоті та у відчаї. Цю історію вважають квінтесенцією натуралізму через яскраве зображення людського життя, психологічно складних персонажів і дослідження впливу навколишнього середовища на людську долю [17].

Тому творчість Мопассана має стилістичні ознаки двох літературних течій, що утворили симбіотичний зв'язок один з одним та інтегрувалися в його роботах.

1.2 Культурно-історичний код творів Гі де Мопассана

Гі де Мопассан - французький письменник XIX століття, відомий своїми реалістичними оповіданнями та романами. Він жив у той час, коли Франція

переживала великі політичні, соціальні та культурні зміни, які вплинули на його творчість.

XIX століття ознаменувалося великою різноманітністю стилів у літературі, що відображало соціальні, політичні та культурні потрясіння того часу. Серед найважливіших літературних течій цього періоду — романтизм, реалізм, натуралізм і символізм.

Стиль письма Мопассана відрізнявся лаконічністю. Він був відомим своєю чіткою і точною прозою, описуючи найдрібніші подробиці повсякденного життя своїх героїв. Він є частиною реалістичної традиції, яка прагнула представити дійсність такою, як вона є, без ідеалізації чи прикрашання. Письменники-реалісти зосереджувалися на конкретних деталях повсякденного життя, досліджуючи похмурі й мерзенні аспекти людського буття [15, с. 100].

Політичний простір, у якому жив письменник охопив перехідний період між Другою імперією та Третьою республікою. Друга імперія під керівництвом Наполеона III була періодом відносної стабільності, але також періодом репресій і цензури. Після поразки Франції у франко-пруській війні 1870 року Друга імперія зазнала поразки і була створена Третя республіка. Нова республіка мала втілювати цінності свободи, рівності та братерства, але вона також була відзначена політичною нестабільністю, скандалами та соціальними розбіжностями [4, с 631].

Однак, незважаючи на свою соціальну критику, Мопассан не був політичним активістом. Радше він був неупередженим спостерігачем суспільства, який прагнув описати повсякденне життя своїх сучасників без морального осуду. Його проза надихнула багатьох французьких письменників і він є одним із найвидатніших письменників XIX століття [11, с. 45].

У часи Липневої монархії виникли конфлікти між республіканською газетою *Le National* та урядовим органом *Le Constitutionnel* у соціально-економічному

питанні. У 1863 році Мілланд створив *Le Petit Journal à un sou*. Паризькі газети, які поширилися за двадцять років, мали важливі наслідки у культурному та суспільному аспектах, так як розвивалася освіта та з'явилися середні школи. У 1882 році була запроваджена обов'язкова і світська початкова освіта. Соціально привілейована публіка, що складалася людей, що мала середню та вищу освіту, цікавилася літературою, навіть якщо вона не завжди цінувала її мотиви та поділяла погляди письменника, що її написав. У 1836 році виникла нова форма газет - недорога газета *La Presse*, яка частково фінансувалася за рахунок реклами. Ці газети були зазвичай політичного або культурного спрямування, такі як *Revue des deux Mondes*. Багато письменників, журналістів та серіалістів, від Нерваля до Мопассана, були причетні до видання таких газет. З часом, преса стала важливим знаряддям для економіки та могутнім засобом політичного тиску. Письменники того часу створювали твори, відображаючи своє особисте життя та соціальний дисбаланс епохи. В їх творах переважали мотиви, пов'язані з соціальним контекстом та ідеями загального прогресу. Головними темами письменників були конфлікти між особистістю та суспільством. Вони намагалися показати, що персонажі, яких вони створювали, мають реальні риси характеру, які підкреслюють соціальну несправедливість, моральний та інтелектуальний конформізм, що є важливим для формування у людей усвідомлення тих проблем з яким вони стикаються у своїй епосі, ніж заснована на буржуазній ідеології кінця століття.

Крім літератури, існує багато інших видів книг і газет, таких як наукова, релігійна та історична література. Це призводить до розвитку знань у різних галузях та їхньої спеціалізації, а також до появи нових жанрів, зокрема, роману, який стає дуже популярним серед читачів.

За словами Карльє та Ела, у XIX столітті письменниками ставали люди з різних соціальних верств: від солдатів та моряків до промисловців, торговців, банкірів, академіків, лікарів і навіть юристів. У цей період середні класи, які

знамали впливу великої буржуазії, виступали за ліберальні цінності, які знайшли своє відображення в романах Бальзака та Стендаля у 1830-1840 роках.

У літературі та живописі XIX століття була поширена тема натхнення, а романтизм був основним впливом на цей період. Художники того часу відображали своє захоплення дикою природою та Сходом, а також пристрасть до свободи, розкішності кольорів та таємничих пейзажів. Проте вже у 1848 році живопис став на шлях реалізму, відмовляючись від романтичних сюжетів та наділений здатністю реалістичного спостереження як головного інструменту.

У другій половині XIX століття розвинувся імпресіонізм, коли художники прагнули відобразити світ відповідно до своєї власної думки та не турбувалися про правила, нав'язані суспільством. Ці художники, такі як Ренуар, Моне, Піссарро та Сьора, намагалися передати зображення літераторів того періоду, таких як Верлен, Рембо, Мопассан та Лафорг. Вони стали першими мистцями, які почали використовувати світло та кольори як головні засоби відображення світу.

Гюстав Курбе, який відомий як далекоглядний творець, створив свій головний шедевр «Поховання в Орнані» у 1849-1850 роках. Ця картина є визнаною майстерністю, яка відображає реалізм того часу. Хоча Курбе та Мопассан діяли у різних мистецьких сферах, обидва були представниками реалізму, який прагнув відтворити реальний світ свого часу і проблеми, що в ньому існували. Їхні роботи спільно відображали тенденції і характеристики цього періоду в мистецтві та літературі.

Тому різні види мистецтва залишили відбиток у творчості Мопассана.

Висновки до Розділу 1

У світі літератури Гі де Мопассан відомий як майстер новел, в яких виразне реалістичне спрямування, другої половини XIX століття. Однак у його творчості

зустрічаються й натуралістичні елементи. Реалістичні елементи у творчості Мопассана полягають у відображенні приземлених аспектів повсякденного життя, а також соціальних, економічних та політичних умов суспільства свого часу.

Тим не менше, окремі елементи творчості Мопассана можна віднести до натуралізму. Письменник досліджував складні відносини між людьми та вивчав їх поведінку за допомогою науки та об'єктивного спостереження. Мопассан відомий своїм простим, прямим стилем оповідання та неприкрашеним зображенням людського життя. У своїй творчості він вдало поєднав реалізм та натуралізм, створивши непересічні твори, що залишаються актуальними до сьогодні. У світі літератури Мопассан відомий переважно як майстер новел, проте його нарис є також дуже цікавим явищем, яке заслуговує більшої уваги дослідників. Жанр шляхової прози Мопассана має свої особливості, такі як свобода композиції та відсутність чітко визначеного сюжету, але в той же час, він дозволяє автору розкрити свою творчу індивідуальність та надає можливість для аналізу проблематики та виразних засобів.

РОЗДІЛ II. ХУДОЖНЯ СВОЄРІДНІСТЬ ВІЗУАЛЬНОГО ПИСЬМА

2.1 Герої роману «Милий друг» як антропологічне дзеркало другої половини ХІХ ст

У своєму романі «Милий друг», Мопассан описує свою сучасність - епоху буржуазної демократичної Третьої республіки, особливо життя в столиці Парижі в 1880-х роках. У романі відчувається сильний протест автора проти політики уряду Третьої республіки та імперіалістичних прагнень, які починають набувати популярності зростають. Роман був надрукований в журналі «Гіл Блас» з 8 квітня по 30 травня 1885 року, а потім вийшов окремим виданням у тому ж році. Автор задумав його, мабуть, у 1883 році після написання нарису «Чоловік-повія». У тому ж році деякі епізоди роману були опубліковані у вигляді новел («Могила», «Месник», «Нагороджений!»), що вже з'явилися в пресі. Лев Толстой схвально відгукнувся про цей роман, зазначивши, що: «автор виражає свій протест проти благоденства та успіху жалюгідної тварини, яка за допомогою чужого співчуття досягає високого становища, а також проти розпусти і безладу цього середовища, в якому герой досягає успіху. Роман «Милий друг» є наближеним до справжнього життя у відтворенні образів, зовнішності героїв а їхня мова героїв є простою та позбавленою літературної патетики.

Для художнього простору роману «Милий друг» характерні яскраві описи зовнішності, відтворення емоцій і оточення персонажів, щоб створити реалістичний і захоплюючий світ. Усе це у комплексі створює реалістичну картину дійсності, що постає зі сторінок роману. В художньому просторі роману важливе місце посідають діалоги. Їхнє домінування в загальному просторі тексту дозволяє глибше розкрити характери та пояснити поведінку героїв

У романі "Милий друг" Мопассан зображує тогочасне суспільство і героїв його книги – це представники різних соціальних класів. Письменник хоче

відобразите суспільство, в якому сам жив, висвітлити всі його недоліки через призму власного світобачення. Головний герой, Жорж Дюруа є інтегрованим у вигадане суспільство, яке не є реальним, але є прообразом реального буття автора. Антагоніст наслідує у певних аспектах свого реального прототипа – Мопассана. Він є фрагментованою сутністю антропологічного відображення автора і навіть відтворює більшість аспектів його звичайної рутини.

Жорж Дюруа існує в просторі, основою якого є минуле письменника. У письменницькому просторі було відтворено реальний та історичний контекст в якому жив автор. У романі "Любий друг", Гі де Мопассан використовує кілька художніх технік, щоб передати реалістичний та привабливий образ паризького суспільства ХІХ століття. Одним із таких прийомів виступає реалізм, який він застосовує, щоб детально та живо зобразити паризьке життя того часу, зокрема вищий – буржуазію. Локус, який представлений ресторанами, кафе гранильними будинками, розкішними приватними будинками, – уособлює безтурботне, заможне життя привілейованих верств суспільства: «Його батько й мати тримали невелике кабаре, таверну, куди по неділях приходили обідати буржуа з передмістя: у Бель-Вю. Вони хотіли зробити свого сина джентльменом і віддали його до коледжу. Його навчання закінчилось і Не здобувши бакалавра, він пішов на службу з наміром стати офіцером, полковником, генералом. Але, відчуваючи огиду до військового стану задовго до закінчення п'ятирічки, він мріяв заробити статок [3, с.42].

Мопассан завжди засуджував тих, хто прагнув соціального визнання, а отже його спосіб привернути увагу на тогочасні проблеми суспільства будується на антиномії. Автор засуджує найбільше людей, які прагнуть, слави багатства і не мають жодних моральних принципів і саме таким він зображує Дюбуа, тобто можна говорити про елементи комічного у романі «Милий друг» [14, с. 659].

Ще один художній прийом, який використовує автор – це іронія, якою він критикує лицемірство та поверховість паризького суспільства. Головний герой роману - Жорж Дюруа - стає відомим завдяки своїй чарівності та зовнішності, хоча насправді він не має ні моральних принципів, ні розуму, навіть сама назва твору "Милий друг" є іронічною, оскільки Дюруа не є справжнім другом для нікого і його стосунки будуються на власних інтересах. Використання дзеркал у романі відображає поверховість та відсутність самосвідомості Дюруа.

Останній художній прийом, якого використовує автор, - це наявність наратора, що супроводжує головного героя, який представлений об'єктивним баченням суб'єктів роману, яка дозволяє розкрити думки та мотивацію багатьох персонажів, розглядати історію з різних точок зору та поглиблює теми роману.

Застосування цих художніх прийомів дозволяє автору створити складне та нюансоване зображення паризького суспільства ХІХ століття.

2.2 Образність роману «Милий друг»

Мопассан використовував образи, щоб передати свої думки про газети, що сам писав в той період: «Якби ви знали, мадам, які гарні моменти подарувала мені La Vie Française, коли я був там, у пустелі. Це справді єдина газета, яку можна читати за межами Франції.» [3, с. 36]. Журналістика була невід'ємною частиною Мопассана і його захоплення цієї естетичною діяльністю відобразилась у головному герої.

Мопассан намагається зобразити життя через призму «фотографії», надаючи більш повне, привабливе та переконливе уявлення, ніж реальність. Він не має на меті описати все без виключення, а замість цього вибирає події та ситуації, щоб допомогти нам краще зрозуміти їх значущість та викликати глибоке відчуття правди, яку він намагається показати: «Найбільше його принижувало відчуття, що двері світу зачинені, відсутність стосунків, до яких можна було б ставитися як до

рівних, не вступати в інтимні стосунки з жінками, хоча кілька відомих актрис іноді вітали його з зацікавленою фамільярністю...» [3, с.73].

Також письменник використовує метамистецтво. Герой Дюруа увійшов у світ журналістики, не маючи кваліфікації і досвіду, завдяки своїм зв'язкам і дружбі з мадам Форестьє, редактором газети. Мопассан використовує реальні елементи, щоб створити свого героя, відображаючи свій досвід як доброволець під час франко-пруської війни та свою дружбу з Флобером, яка відкрила йому двері до деяких газет. Поступово автор викладає публіцистичне та громадське життя свого героя, спираючись на паризькі хроніки.

Опис персонажа відіграє важливу роль у романі. Мопассан розповідає про Жоржа Дюруа, як про високого хлопця з каштановим волоссям, піднятими вусами, світло-блакитними очима та кучерявими волоссям. Спочатку він пишається своїм військовим званням, виглядає як привабливий хлопець, але його одяг виглядає старим. На початку оповідання Мопассан нам пропонує портрет Жоржа Дюруа, який дає можливість зрозуміти, що він думає про своє місце в суспільстві. Передусім автор зауважує, як важливо мати чарівний зовнішній вигляд в буржуазному світі, де елегантність та стиль відіграють важливу роль. Таким чином, хоча Жорж не є багатю людиною, його вигляд може допомогти йому досягти успіху. Автор підкреслює, що зовнішній вигляд Жоржа стає інструментом для отримання вищого соціального статусу, але, незважаючи на свої успіхи у світському житті, внутрішній стан героя не відповідає образу, який він створив для отримання соціальних благ, про які завжди мріяв [16, с 246].

Мопассан вивчає звичаї та культуру паризького суспільства, зокрема кохання, розлучення та різні взаємини між чоловіками та жінками. У своєму творі "Милий друг" автор зображує головного героя як молодого та не дуже досвідченого в новому світі. Він детально описує вечірки, ресторани та безсоромне лицемірство,

яке притаманне буржуазному суспільству Парижа. Мопассан описує пристрасі, бажання завоювати серце коханої, галантність та ночі любові. Всі ці деталі створюють живе та реалістичне зображення буржуазного світу, який Мопассан прагне вивчати та відтворити в своїх творах. Тому автор прихильний до реалізму [5, с. 620].

Панування візуальної образності в романі «Милий друг» Г. де Мопассана вмотивована його жанровою приналежністю: це «роман про художника». Дослідник Ващенко стверджує: «Роман «Милий Друг» відтворює головні параметри цього жанру: 1) життєпис, що відповідає зовнішньому буттю героя; 2) екфрасичний опис творів, які відтворюють внутрішній світ художника; 3) коментарі й роздуми про мистецтво, що завершують цілісність героя в хронотопі культури та просторі. Всі три форми щільно пов'язані в художньому цілому роману. Однак надзвичайна концентрація образів візуального ряду в аналізованому романі Г. де Мопассана, можливо, пояснюється не тільки жанровою природою твору, а й специфікою художнього мислення Мопассана, орієнтованого на візуальне сприйняття світу» [19, с. 99].

2.3 Особливості нарису Мопассана у творі «На воді»

Незважаючи на те, що нарисова проза Мопассана є цілісним і самостійним явищем, дослідники часто не звертають на неї достатньо уваги, хоча ця маловивчена сторона спадщини письменника є дуже цікавою з точки зору художньої майстерності. Жанр шляхової прози Мопассана має свої особливості, творчу індивідуальність письменника тут яскраво проявляється. Цей жанр надає багато матеріалу для аналізу проблематики, композиційно-стилістичної структури та виразних засобів, що робить нарисову прозу Мопассана витвором мистецтва.

У книзі «На воді», яка є продовженням першої книги дорожніх нарисів Мопассана «Під сонцем», автор поєднує жанрові ознаки ліричного щоденника та

дорожніх нотаток. Цей особливий жанровий сплав створюється завдяки художній майстерності Мопассана та об'єктивній спільності деяких ознак обох жанрів, таких як свобода композиції, відсутність чітко визначеного сюжету, постійна та відкрита присутність автора, що надає можливості проникнути емоціями, а також відносна регулярність записів та нотаток. Структура книги є дуже вільною і не підпорядковується жодним зовнішнім правилам, що відрізняє її від творів зі строгою композицією. Автор може писати про все, що йому здається важливим, без будь-яких обмежень. Композиція "Дорожнього щоденника" Мопассана, який поєднує в собі морську прогулянку з асоціативним ходом думок та емоцій автора, зображає життєві спостереження, враження та роздуми, а також авторський самоаналіз. У книзі немає чіткого початку, кінця, експозиції, сюжету або розвитку дії, але є лише обставини, які провадять думку автора через світ зовнішніх вражень і спостережень до психологічних глибин самоаналізу або піднімають їх на рівень тверезих і гірких узагальнень. Книга має ознаки щоденника, що є результатом особистого досвіду автора під час відпочинку-подорожі, а не плануванням. Мопассан веде свій "бортовий журнал" регулярно, ставлячи дату на кожному записі, та у книзі немає формального поділу на глави або нариси.

Авторська присутність є ключовою як для щоденника, так і для дорожніх нарисів. Автор виступає як центр спостереження, бачить, чує, діє або розмірковує. У зв'язку з цим, оповідь ведеться від першої особи, і займенник "я" регулює потік мови. Специфічністю щоденника є не просто авторська присутність, але й спрямованість його думки на власну особистість. Особливо у випадку з Мопассаном, щоденник є місцем, де він говорить передусім із собою, і прислухається до свого внутрішнього голосу. Тут властива щоденнику інтроверсія переважає над екстраверсивністю [12, с. 148].

Щоденник та дорожні нотатки зазвичай описують події, які сталися або відбуваються, більше реєструють, ніж координують. У щоденнику виражається

"пасивна сторона" авторського "я", його внутрішня людська сутність. У своєму дорожньому щоденнику Мопассан відображає природне прагнення людського розуму зберегти сліди швидкоплинних миттєвостей, пам'ять про ті чи інші явища, що вразили і викликали думки та почуття. "На воді" - це книга самопізнання та роздумів Мопассана про життя, лірична сповідь схвилюваного серця, яка вражає своєю щирістю, відкритістю почуттів та широтою емоційного діапазону.

Незважаючи на такий калейдоскоп тем, оповідання має внутрішній стрижень, який забезпечує його єдність. Це досягається через ідеологічну позицію письменника, який не приймає буржуазне життя, та художню майстерність.

2.4 Візуальність твору «На воді» Гі де Мопассана у контексті поезики імпресіонізму

При читанні твору в тексті виникає почуття тривоги, але елементи, які його викликають, не пояснюють його причину. Більш уважне вивчення лексичних компонентів може допомогти виявити деякі ознаки розладу. Назва "Sur l'eau" з прийменником вказує на двозначність тексту: це може бути пов'язано з темою води або просто з розташуванням на воді. Існують два можливих варіанти інтерпретації тексту, два розповідачі, які перетинаються в своїх історіях: я - початковий розповідач, і старий кантаріус, який розповідає власну історію. Таким чином, текст є історією всередині історії, що породжує змішування розповідачів і, в певному сенсі, ієрархію уявлень [9, с. 98].

У творі «На воді» Гі де Мопассана багато уваги приділяється візуальності та зображення довкілля, що допомагає створити насичену атмосферу та підкреслити емоційну глибину подій. Автор вміло використовує детальні описи природних пейзажів, візуальних деталей та образів, щоб передати настрій та атмосферу кожної сцени. Він описує морські горизонти, зміну світла на воді, контури суден та пейзажі узбережжя, змушуючи читача практично відчувати бриз та буквально бачити перед

очима море. Описи місцевості та навколишнього середовища відтворюються з такою майстерністю, що читач може майже фізично уявити собі місце, де відбуваються події. Деталізація візуальних образів допомагає створити реалістичне враження та дозволяє читачеві глибше зануритися у створений автором світ. У цьому романі Мопассану вдається зобразити красу і жах водяного середовища, він передає атмосферу річки, описуючи її течію, кольори та звуки. Пейзажі стають такими реалістичними, що читач може ледве відрізнити реальність від фантазії. Крім того, візуальність використовується для підкреслення емоційного стану персонажів. Описи виразу обличчя, жестів та рухів допомагають передати їхні внутрішні почуття та стан, роблячи їх більш живими та реалістичними.

Таким чином, візуальність письма в творі "На воді" Мопассана є важливим елементом, який допомагає створити зображення природи, атмосфери та персонажів, розширюючи сприйняття читача та надаючи глибину та реалізм твору.

Висновки до розділу II

Візуальність творчості Мопассана полягає у застосуванні різних видів естетичної прийомів та видів візуального мистецтва для відтворення образів у творі. Фотографія, журналістика, художнє мистецтво допомагають відобразити проблематику твору Мопасанна. Також використання метамистецтва у його творчості залучає різні прийоми естетичного залучення читача.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження переконує про те, що Гі де Мопассан є одним із провідних письменників Франції XIX ст. В результаті ремінесценції натуралізму та реалізму він створив такі визначні твори як «На воді» та «Милий друг».

Вдалося визначити, що Гі де Мопассана неможливо охарактеризувати тільки як натураліста чи реаліста. В його творах можна прослідкувати ознаки двох літературних течій, які гарно між собою поєднуються.

У цій роботі вдалося висвітлити культурно-історичний код, так як його творчість пронизана історичним та культурним контекстом в якому знаходилась тогочасна Франція. Оскільки в період життя Мопассана Франція зазнала культурного, технічного перевороту, то письменник перебував на стику різних культур, що постійно конкурувала за домінуюче місце в естетичному світі.

Завдяки аналізу твору «Милий друг», стало можливим розкрити характери героїв, які стали дзеркальним відображенням французького суспільства в період кінця XIX століття.

Візуальність прийомів у творчості Мопассана також викликана технічним прогресом, що спровокувала популяризацію періодичних видань, газет. Також цей період характеризується винаходом першої фотокамери, що настільки вразило прозаїка, що він вирішив транслювати цей принцип у свою творчість і зафіксувати подія за допомогою слова. Окрім вище зазначених особливостей його творчості, можна визначити метамітстецтво, що невідомою частиною роману «Милий друг» та твору «На воді».

Також важливою особливістю його творчості це фіксація власного віддзеркаленого «Я» у образах персонажів, що також свідчать про візуальність

письменника. Відображення – це невід’ємна частина візуальної частини кожної людини, що передає внутрішній світ через зовнішню рефлексію.

Отже, після реалізації основних завдань даної праці, було досягнуто поставленої мети – виявлено жанрові та стилістичні особливості творчості Мопассана, в особливості, його візуального аспекту. Проведене дослідження не претендує на всеохопність висвітлення теми, але відкриває горизонт для подальших досліджень творчості Гі де Мопассана та художніх особливостей візуального письма.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Bismut, R. (1967). Quelques problèmes de création littéraire dans “Bel-Ami.” *Revue d’Histoire Littéraire de La France*, 67(3), 577–589.
<http://www.jstor.org/stable/40523065>
2. De Maupassant, G. (1993). *Sur l’eau*. Gallimard Education.
3. De Maupassant, G. (2018). *Bel-Ami*. Createspace Independent Publishing Platform.
4. Dine, P. (2011). Nation et narration dans la diffusion sportive : l’exemple des courses de chevaux dans l’Algérie coloniale. *Ethnologie Française*, 41(4), 625–632. <http://www.jstor.org/stable/41318943>
5. Donaldson-Evans, M. (1987). The Harlot’s Apprentice: Maupassant’s Bel-Ami. *The French Review*, 60(5), 616–625. <http://www.jstor.org/stable/393982>
6. Doumic, R. (1893). L’ŒUVRE DE GUY DE MAUPASSANT. *Revue Des Deux Mondes (1829-1971)*, 120(1), 187–209. <http://www.jstor.org/stable/44762735>

7. Dubreuil, L. (2004). L'apolitique de Maupassant. *Littérature*, 136, 22–33.
<http://www.jstor.org/stable/41705043>
8. Dumesnil, R. (1934). Essai de classement par sujets et par dates des contes et des nouvelles de Guy de Maupassant. *Revue d'Histoire Littéraire de La France*, 41(1), 106–127. <http://www.jstor.org/stable/40519990>
9. Durán, M. J. (1998). Sur veau: Les anaphores d'une angoisse liquide. Universidad Autónoma de Madrid
10. Frierson, W. C. (1928). The English Controversy over Realism in Fiction 1885-1895. *PMLA*, 43(2), 533–550. <https://doi.org/10.2307/457639>
11. Grutman, R. (1996). Effets hétérolingues dans le roman québécois du XIXe siècle. *Littérature*, 101, 40–52. <http://www.jstor.org/stable/41704654>
12. Machado, G. M. (1993). O narratário de Maupassant: alvo primeiro do discurso realista. *Revista de Letras*, 33, 141–152. <http://www.jstor.org/stable/40542113>
13. Mancilla Paz, C., & Moreno Acuña, Y. F. E. (2011). Analyse du personnage Georges Duroy en tant que représentant de la société du XIXème siècle dans le roman *Bel-Ami* de Guy de Maupassant. Universidad del Valle, Facultad de Humanidades, Escuela de Ciencias del Lenguaje. Santiago de Cali.
14. Moore, O. H. (1918). Literary Relationships of Guy De Maupassant. *Modern Philology*, 15(11), 645–662. <http://www.jstor.org/stable/433074>
15. Moore, O. H. (1918). The Romanticism of Guy de Maupassant. *Publications of the Modern Language Association of America*, 33(1), 96.
<https://doi.org/10.2307/456974>
16. Sabeyua Betbeui, C. (2019). Jeux et enjeux des discours rapportés dans cinq romans de Guy de Maupassant : le cas des discours directs dans *Bel-Ami*, *Une vie*, *Pierre et Jean*, *Fort comme la mort* et *Notre cœur* [Doctoral dissertation, Université de Cergy-Pontoise, France; Université de Yaoundé I, Cameroun]. Stylistique française. (Volume 1). Présentée et soutenue publiquement le 27 juin

- 2019 pour l'obtention du grade de Docteur. Directeurs: Mme Catherine Boré, Professeure émérite, Université de Cergy-Pontoise; M. Gérard Marie Noumssi, Maître de Conférences-HDR, Université de Yaoundé I.
17. The Supernaturalism of Maupassant on JSTOR. (n.d.).
<https://www.jstor.org/stable/457586>
18. Thuillier, G. (1976). Maupassant fonctionnaire. *La Revue Administrative*, 29(170), 130–144. <http://www.jstor.org/stable/40766626>
19. Vashchenko, Y., & Muradova, I. (2022). Poetics of visuality in the novel of Guy de Maupassant «Strong as Death»." *Zakarpats'ki Filologični Studii*, 2(26), 264–270. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.26.2.50>
20. Woodbridge, B. M. (1922). MAUPASSANT'S REALISM. *Texas Review*, 8(1), 7–20. <http://www.jstor.org/stable/43465457>

LE RÉSUMÉ

Le thème de l'œuvre est la visualité de l'écriture de Guy de Maupassant.

L'objet de recherche de ce travail est le roman "Cher ami" et l'essai "Sur l'eau".

Le sujet est la poétique de l'écriture visuelle dans le roman "Cher ami" et la prose en prose "Sur l'eau".

Le but du travail est de révéler les caractéristiques artistiques de l'écriture visuelle dans le roman "Cher ami" et la prose en prose "Sur l'eau".

L'objectif, l'objet et le sujet fixés à cette recherche nécessite la mise en œuvre des tâches suivantes :

- déterminer si Guy de Maupassant est naturaliste ou réaliste ;
- mettre en valeur le code culturel et historique des œuvres de Guy de Maupassant;
- enquêter sur les personnages du roman "Dear Friend" comme un reflet anthropologique de la société contemporaine;
- démontrer l'imagerie du roman "Cher ami" ;
- esquisser les traits de la prose narrative de Maupassant dans l'ouvrage « Sur l'eau»;
- révéler le caractère diégétique de l'œuvre de Maupassant "Sur l'Eau".

La valeur théorique de cette étude réside dans la révélation des spécificités des traits artistiques et dans la justification théorique du phénomène d'écriture visuelle dans la littérature du postmodernisme.

